

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2023-025	Zaaknummer:	1407883
Onderwerp:	Wijzigen gemeenschappelijke regeling (GR) GBLT en toetreden gemeente Ommen		
Korte inhoud:	De gemeenschappelijke regeling (GR) GBLT is aangepast naar aanleiding van de herziene wet gemeenschappelijke regelingen. Deze wijziging wordt nu aan uw raad voorgelegd met de mogelijkheid een zienswijze in te dienen. De gemeente Ommen heeft te kennen gegeven te willen toetreden tot de GR GBLT. Ook ten aanzien hiervan kan uw raad nu een zienswijze indienen.		

Datum B&W: 11 april 2023	Portefeuillehouder: Wethouder Rohen
-------------------------------------	--

Voorstel

Voorgesteld wordt:

1. kennis te nemen van de ontwerp gemeenschappelijke regeling GBLT en hierbij geen zienswijze in te dienen;
2. geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de toetreding van de gemeente Ommen;
3. het dagelijks bestuur van GBLT via bijgevoegde brief te informeren over dit raadsbesluit.

Inleiding

Op 1 juli 2022 is de herziening van de Wet gemeenschappelijke regelingen (nWgr) in werking getreden. Gemeenten en waterschappen hebben tot 1 juli 2024 de tijd om hun gemeenschappelijke regelingen aan te passen. De kern van de herziening houdt in, dat de gemeenteraden en algemene besturen over meer inhoudelijke sturingsmogelijkheden kunnen komen te beschikken. Sommige wettelijke bepalingen zijn onmiddellijk van kracht, maar andere thema's vragen een afweging door met name de raden en algemene besturen: zij dienen voor iedere gemeenschappelijke regeling aan te geven of, en op welke wijze zij gebruik willen maken van een mogelijkheid. Eind 2022 is de gemeenschappelijke regeling GBLT ook al gewijzigd om de governance toekomstbestendig te maken. Om deze wijzigingen niet door elkaar te laten lopen is de wijziging als gevolg van de nWgr nu afzonderlijk in procedure gebracht.

De herziening van de Wgr brengt met zich mee dat gemeenten en waterschappen die deelnemen aan GBLT diverse onderwerpen moeten bespreken: vijf inhoudelijke thema's en enkele min of meer technische vraagstukken. De inhoudelijke thema's betreffen:

- Komt er wel of niet een Gemeenschappelijke adviescommissie voor het algemeen bestuur, bestaande uit raadsleden en leden van de algemene besturen?
- Komen er extra mogelijkheden voor de raden voor het geven van een zienswijze aan het bestuur van GBLT?
- Welke participatiemogelijkheden komen er voor belanghebbenden?
- Hoe wordt inhoud gegeven aan de actieve informatieplicht van het algemeen en dagelijks Bestuur en ook van de voorzitter van GBLT in de richting van de raden en algemene besturen?
- De uitwerking en concretisering van de financiële voorwaarden voor een eventuele uittreding.

Daarnaast is van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele technische en redactionele verbeteringen aan te brengen. Het proces heeft geleid tot een ontwerp gemeenschappelijke regeling GBLT 2023. Het ontwerp is als bijlage bij dit raadsvoorstel opgenomen; de voorgestelde wijzigingen zijn met kleur aangegeven.

Verder heeft de gemeente Ommen te kennen gegeven toe te willen treden tot de GR GBLT. Het voorstel tot toetreding wordt om praktische redenen nu tegelijk voorgelegd.

Beoogd effect

Wijziging GR GBLT en toetreding gemeente Ommen verder in procedure brengen.

Argumenten

1.1 Met de voorgestelde wijziging van de GR GBLT wordt voldaan aan de herziene Wet gemeenschappelijke regelingen.

1.2. De vijf inhoudelijke thema's vragen om een afweging.

Het is van belang of een gemeenschappelijke regeling inhoudelijke beleidstaken heeft, verordenende bevoegdheden uitoefent en beschikt over gedelegeerde bevoegdheden van raden en algemene besturen. Is dat het geval, dan ligt het in de rede om raden en algemene besturen voor te stellen zo veel mogelijk gebruik te maken van de nieuwe sturingsmogelijkheden zodat zij hun kaderstellende rol optimaal kunnen vervullen.

GBLT is echter een uitvoeringsorganisatie, die alleen beschikt over bevoegdheden van colleges en dagelijkse besturen en die in beginsel zelf geen beleid maakt.

GBLT is een 'beleidsarme' uitvoeringsorganisatie is. Dat is het uitgangspunt. Toch is het denkbaar om de raden en algemene besturen enkele nieuwe sturingsmogelijkheden te bieden. Daarvoor bestaan de volgende argumenten.

- ☐ Gemeenschappelijke regelingen zijn zeker bij gemeenteraden altijd een punt van aandacht, ongeacht de aard van de samenwerking.
- ☐ Waterschappen zijn in grote mate financieel afhankelijk van de werkzaamheden van GBLT.
- ☐ Ook een uitvoeringsorganisatie als GBLT kan in zekere zin beleid maken ('uitvoeringsbeleid').
- ☐ De betrokkenheid van belanghebbenden ('participatie') kan de kwaliteit van de werkzaamheden van ook een uitvoeringsorganisatie als GBLT ten goede komen.
- ☐ Niet valt uit te sluiten dat nieuwe maatschappelijke of fiscaal-juridische ontwikkelingen ertoe gaan leiden dat de werkzaamheden van GBLT beleidsrijker worden. Dan zal tegen die tijd misschien de gemeenschappelijke regeling moeten worden aangepast. Maar in de tussentijd kunnen de raden en algemene besturen toch al de behoefte hebben om over meer mogelijkheden te beschikken.

In het voorstel is dat als volgt opgelost. Er worden in de tekst van de gemeenschappelijke regeling toch enkele nieuwe sturingsmogelijkheden opgenomen. Die kunnen worden ingezet wanneer het bestuur van GBLT zelf daartoe aanleiding ziet; of wanneer het daartoe is opgeroepen door een college, dagelijkse bestuur, gemeenteraad en algemeen bestuur. Dit wordt hieronder per thema toegelicht. Zo is sprake van een optimale flexibiliteit en kunnen GBLT en deelnemers steeds naar bevind van zaken handelen, al naar gelang de wensen en behoeften op dat moment.

1.3 De inhoudelijke keuzes

Een gemeenschappelijke adviescommissie

In de GR wordt geen gemeenschappelijke adviescommissie van raadsleden en algemeen bestuursleden opgenomen. Dit in verband met het beleidsarme en uitvoerende karakter van GBLT. Echter, wanneer de algemene besturen en raden unaniem van mening zijn dat een dergelijke commissie er wel moet komen, dan dient het algemeen bestuur van GBLT het proces daartoe te starten: de nieuwe Wgr geeft dat recht rechtstreeks aan de raden en algemene besturen, ongeacht de inhoud van de gemeenschappelijke regeling.

Extra zienswijzen

De GR van GBLT kent al een extra verplichting voor GBLT om gemeenteraden en algemene besturen een zienswijze te vragen, namelijk bij het concept van de Bijdrageverordening (artikel 35, vierde lid). Die mogelijkheid liep als het ware vooruit op de recente herziening van de Wgr. Die mogelijkheid blijft gehandhaafd. Daar zou het bij kunnen blijven, gelet op het beleidsarme en uitvoerende karakter van GBLT. Toch is voorstelbaar dat zich in de toekomst een vraagstuk voordoet waarover het bestuur van GBLT eerst de 'achterbannen' zou willen raadplegen, voordat het overgaat tot besluitvorming, bijvoorbeeld om het draagvlak te peilen of om alternatieven op te halen. Daarom is in de tekst opgenomen dat het algemeen bestuur van GBLT, wanneer het daartoe aanleiding ziet, het dagelijks bestuur kan opdragen de raden en algemene besturen om een zienswijze te vragen. Maakt het algemeen bestuur gebruik van die mogelijkheid, dan kan het pas tot besluitvorming overgaan nadat het dagelijks bestuur de raden en de algemene besturen en ook het algemeen bestuur van GBLT op de hoogte heeft gebracht van de ontvangen zienswijzen en van de conclusies die het daaraan verbindt (artikel 13).

Participatiemogelijkheden

De Wgr schrijft voor dat in de tekst van een gemeenschappelijke regeling aandacht wordt besteed aan participatie. Daarmee loopt de Wgr vooruit op vergelijkbare aanpassingen van de Gemeentewet en de Waterschapswet. Hebben de overige aanpassingen van de Wgr tot doel om meer sturingsmogelijkheden aan raden en algemene besturen te bieden, met de participatie worden mogelijkheden geboden aan inwoners en belanghebbenden. Het voorstel is, dat het bestuur van GBLT, wanneer het daartoe aanleiding ziet, inspraak kan organiseren bij de voorbereiding of evaluatie van beleid. Langs deze weg kan het bestuur bijvoorbeeld ontvangen klachten benutten voor verbeteringen (artikel 12).

Actieve informatieplicht

Voorgesteld wordt dat het dagelijks bestuur het verslag van het algemeen bestuur en ook de openbare besluitenlijsten van het dagelijks bestuur en van de voorzitter, aan de raden en algemene besturen zendt (artikel 25, derde lid). Daarmee is weliswaar voldaan aan de wettelijke plicht tot actieve informatieverstrekking, maar voor een goede informatiepositie van de raden en algemene besturen komt er meer bij kijken. Te denken valt aan het gericht inzetten van de website, het aanbieden van nieuwsbrieven en het periodiek en persoonlijk bezoeken van de directie van GBLT van alle raden en algemene besturen. Omwille van de flexibiliteit en actualiteit wordt voorgesteld dit niet in de tekst van de GR uit te werken; het bestuur van GBLT zal dit later concreet uitwerken met een Informatienota.

Voorwaarden en financiële gevolgen bij een eventuele uittreding

De Wgr schrijft voor de voorwaarden te regelen waaronder kan worden uitgetreden. In de tekst van de GR is opgenomen dat opzegging pas tegen het einde van het derde kalenderjaar na toetreding kan, waarna uittreding na nog eens twee kalenderjaren plaatsvindt. Uittreding is dus altijd na minimaal vijf jaar na toetreding (artikel 48, tweede en derde lid).

Tot dusverre vermeldde de GR dat, in geval van een uittreding, het algemeen bestuur kon bepalen welke bijdragen de uittredende deelnemer gedurende twee jaren na de uittreding diende te betalen, namelijk eerst maximaal 60% van de jaarbijdrage, en vervolgens nog eens maximaal 30%. De Wgr schrijft nu voor dat in de tekst van de GR exact duidelijkheid wordt geboden over de gevolgen van een eventuele uittreding voor het vermogen van zowel de uittredende deelnemer, de achterblijvende deelnemers als van GBLT. In de tekst van de GR is daarom de tussenkomst van het algemeen bestuur verwijderd, en zijn de maximale percentages omgezet naar vaste percentages (artikel 48, vierde lid).

2.1 Met de toetreding van de gemeente Ommen tot de GR GBLT kan worden ingestemd.

De gemeente Ommen maakt via een DVO sinds 2022 gebruik van de dienstverlening van GBLT in opmaat naar een volwaardig GR-lidmaatschap; deze DVO eindigt eind 2023. Toetreding wordt nu geformaliseerd. Dit heeft verder geen gevolgen voor de gemeente Nijkerk. De positieve budgettaire consequenties zijn reeds in de begroting 2023 verwerkt.

Kanttekeningen

Geen.

Financiën

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

Na de verwerking van de evt. zienswijzen zal het AB van GBLT begin juli a.s. de definitieve gewijzigde GR ter instemming voorleggen aan ons college. Voordat wij kunnen instemmen moeten wij uw raad om toestemming vragen.

GBLT heeft toegezegd nog een kennissessie te organiseren ten behoeve van de griffies, ter ondersteuning van de zienswijze- en toestemmingsprocedures voor deze wijziging.

Bijlagen

- Ontwerp wijziging GR GBLT
- Toelichting op de wijziging GR

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris, de burgemeester,

de heer D.J. van Huizen

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2023-025

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 11 april 2023;

gelet op het voorstel van het AB van GBLT d.d. 6 april 2023;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t :

1. kennis te nemen van de ontwerp gemeenschappelijke regeling GBLT en hierbij geen zienswijze in te dienen;
2. geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de toetreding van de gemeente Ommen;
3. het dagelijks bestuur van GBLT via bijgevoegde brief te informeren over dit raadsbesluit.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 1 juni 2023,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA